

Modiskinja

ANDREA VITALI

Prevela
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala

Andrea Vitali

LA MODISTA

Un romanzo con guardia e ladri

Copyright © 2008, Garzanti Libri s.p.a., Milano

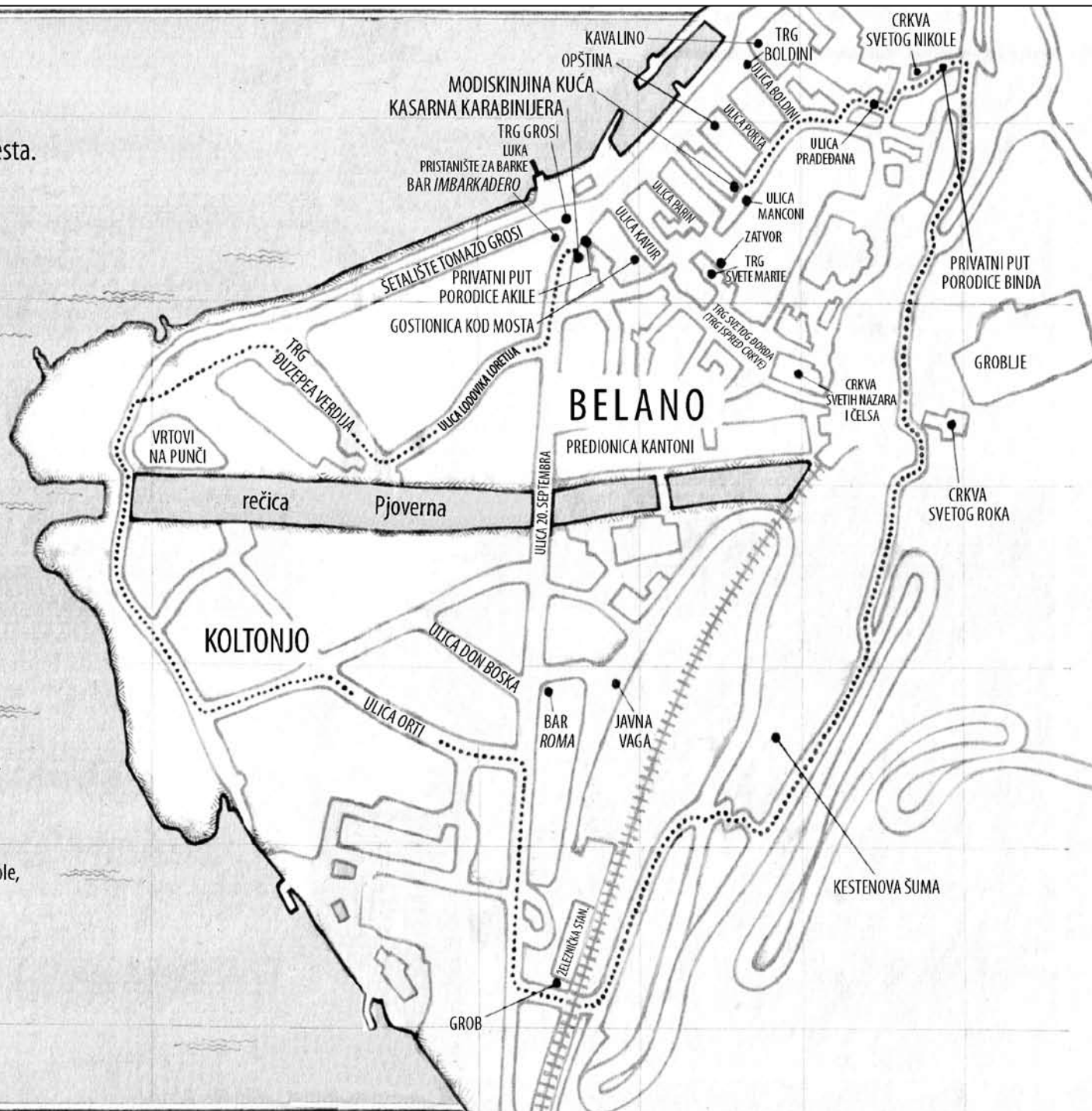
Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

„Ta curica neobične ćudi
za društvom u samoći žudi,
njoj za večerom treba drug što smeh budi,
voli sebe, al' radost joj ne ispuni grudi.
On svira u pijano baru,
gde svima pokazuje sve svoje umeće,
al' nemoj se truditi, jer on plakati ne ume,
i zato ni suzu pustiti neće.“

Frančesko de Gregori, *Pijano bar*

Od zida do zida.
Od drveta do drveta.
Od jednog do drugog mračnog mesta.

Jezero Komo

..... **Put koji je prešao narednik Akadi**

„Čim se našao napolju, krenuo je: Ulica Loreti, Trg Verdi, vrtovi na Punči, most na Pjoverni, šetaliste u Koltonju, Ulica Orti, tunel Grob, šuma divljeg kestena, crkva svetog Roka, privatni put porodice Binda, crkva svetog Nikole, Pradedana i, najzad, Ulica Manconi. Od zida do zida, od drveta do drveta, od jednog do drugog mračnog mesta. Svaka čast na prepredenosti!“

(str. 201)

1.

Noćni čuvar Firmato Bičikli uđe u *Kafanu kod mosta*. Ima još koji minut do devet, kada mu počinje radno vreme. Nalakćen na bar, naruči uobičajenu kafu. „S malo konjaka.“

Kad je hteo da plati, kafedžija mu reče da ne treba: „Ja častim.“

Bičikli se tek tada seti da je i vlasniku kafane rođendan istog dana kad i njemu, 22. septembra.

Prihvati čast, ali ponudi da plati sledeću turu. Popiše po čašicu konjaka. Pošto su završili razvučenu partiju tablića, šanku priđoše dvojica stalnih gostiju. Gazda i njih počasti pićem. Bičikli ispi još jedan konjak, i vrati turu.

Bilo je nešto posle devet. Zaplićući jezikom, Firmato reče kako mora da pođe. Gazda ponudi poslednju turu. Čuvar ispi četvrti konjak i krenu da izađe, kad se na pragu pojaviše trojica muškaraca sa sve instrumentima: bombardom, kornetom* i trombonom.

Stojeći na vratima, odsviraše *Srećan ti rođendan*. Gazda zahvali i ponudi još jednu turu. Onda primeti da je Bičikliju takođe rođendan. Ona trojica ponovo izvedoše rođendansku pesmu. A zatim svi popiše po konjak. Još jedan.

Čuvar je već bio pijan. Procenio je kako bi bilo bolje da posedi koji minut.

*Ličnosti i događaji u ovom romanu izmišljeni su.
Za razliku od mesta, koja su stvarna.*

* Bombarda – stari muzički instrument; kornet – vrsta trube. (Prim. prev.)

Ona trojica sa instrumentima zasviraše *Odžačarsku pesmu*. Prisutni zapevaše u horu dok su novi gosti ulazili u kafanu.

Gasda je u međuvremenu nestao u kuhinji. Ubrzo se vrati noseći dva poslužavnika prepuna reznjeva salame i kobasica pečenih na roštilju. Na stolovima se pojavi i nekoliko flaša braketa,* koje počese da kruže od jednog do drugog gosta.

Bičikli reši da nešto pojede, morao je nečim da upije konjak. Nije, međutim, mogao da odoli kad mu je krčag od pola litra, pun penušavog vina, prošao ispred očiju. Otpi dobar gutljaj, pošto je bilo slatko i hladno, a grlo ga je još peklo od konjaka.

Mogao je da se oprostí od posla!

Nastavio je da jede i pije sve dok tanjiri nisu bili polizani, a flaše ispražnjene. Izađe među poslednjima. Bilo je nekoliko minuta posle ponoći. Pozdraviše ga kafedžijin promukli glas i svirač na bombardi, koji iz svog instrumenta izvuče jedno čežnjivo *do*.

Kad je dospao u Ulicu Kavur, noge mu zakazaše. Pomisli kako bi valjalo da stigne do neke klupe na Trgu Grosi, opruži se i sačeka da se otrezni. Ispostavilo se, međutim, da je to težak poduhvat za nekoga u takvom stanju: činilo mu se da je trg neverovatno daleko i da na njemu tri-četiri pesnikova spomenika trče ukrug. Reši da ide priljubljen uza zidove kuća u Ulici Kavur. Tako barem neće pasti. Ipak se spotače nekoliko puta.

Šunjajući se, izbi najzad na glavnu ulicu, ali ga obuze strah da bi neko mogao da ga vidi u takvom stanju.

Najbolje je, zaključí, da nastavi oslanjajući se leđima o zidove, stigne do Ulice Porta i odatle se popne u Ulicu Manconi, gde stanuje. Oporaviće se kod kuće, a što se posla tiče, šta se tu može: ujutru će već smisliti neko opravdanje. Mučnina ga, međutim, prikova za zemlju: dobro se udesio! U glavi mu je zujalo kao u košnici, a noge su mu bile mlitave kao puževi golaći.

* Vrsta aromatičnog crnog vina. (Prim. prev.)

Nakratko se izbori sa slabošću i snom, a onda popusti. Glava mu pade na stranu, ruke mu se oklembesiše. Zaspao istog trena, na korak od Ulice Porta, na nekoliko metara od ulaza u gradsku većnicu.

Nekoliko sati kasnije, dok je još spavao, pronašao ga je ulični čistač Oreste.

2.

U pola sedam ujutru, pošto je pažljivo saslušao Oreste, vodnik karabinijera Asunto Marinara zaključio da je stvar ozbiljna. Mora da probudi narednika Akadija i smesta ga izvesti o svemu.

Trebalo mu je dobrih pola sata da donese tu odluku, pošto se Oreste malo zaneo dok je pričao šta se desilo.

Prvo je rekao kako je, idući ka skladištu, nabasao na ošamućenog Bičiklija, nesposobnog da stoji na nogama, mlitavog kao kožica smokve. Natovario ga je na leđa i...

„Ma zašto to meni pričate?“, prekinuo ga je Marinara.

O tome treba obavestiti gradonačelnika: noćni čuvar je u njegovoj nadležnosti.

Oreste ga je pustio da to kaže. A onda je nastavio tačno tamo gde je bio prekinut.

Natovario ga je na leđa i ostavio ispred vrata njegove kuće.

Zatim se vratio na trg, spustivši se Ulicom Parini i prošavši pored ulaza u gradsku većnicu.

Tada je čuo zvuk.

„Kakav zvuk?“, pitao je vodnik.

Zvuk vrata gradske većnice, koja su, objasnio je Oreste, lupala zato što je pirkao vetrić.

Obuzela ga je sumnja: gradska većnica je u to doba uvek zatvorena. Zato je pogledao i ustanovio da su vrata obijena. Onda je odjurio da obavesti karabinijere.

3.

Narednik Karmine Akadi živeo je u kasarni, u stanu rezervisanom za komandira stanice, iznad kancelarija. Lep muškarac, Sicilijanac. Nije bio oženjen i voleo je da spava. Još je bio u krevetu kada je Marinara ušao.

Narednik ga ponudi da sedne i sasluša ga.

„Je l' gradonačelnik već obavešten?“, upita kad je vodnik završio.

„Ne“, odgovori Marinara. „Smatrao sam da treba prvo vas da obavestim.“

„Dobro ste uradili“, složi se narednik sedajući na krevet i protežući se.

Vodnik tek tada primeti da on ima mrežicu na glavi.

„Šta je bilo?“, upita narednik.

„Ništa.“

„Gledate me zbog mrežice?“, nije odustajao narednik.

„Ne“, slaga vodnik.

Nije mu se dopadao ovaj tašti narednik koji je pre nekoliko meseci stigao u Belano.

„Kad je ne stavim, kosa mi se ukovrdža“, objasni mu ipak Akadi.

Vodnik glavom potvrdi da je shvatio.

„Šta sada da radim?“, upita.

Akadi zauze pokroviteljski stav.

„Siđi dole i sačekaj me“, reče. „Samo da se obučem i dolazim.“

U pola osam narednik i vodnik stigoše pred ulaz u gradsku većnicu. Vest se munjevito pročula. Već se okupila grupa znatiželjnika: komentarisali su događaj i iznosili pretpostavke.

Akadi, oko koga se širio jak miris losiona posle brijanja, nadmeno se probi kroz masu i osmotri razvaljenu bravu.

„Očigledno je obijena“, zaključi.

„Iznutra“, dodade vodnik.

„Šta?“

„Kažem, obijena je iznutra. Sve iverje koje je otpalo s vrata nalazi se u predvorju, a ne na ulici. To je znak da je brava obijena sa unutrašnje, a ne sa spoljašnje strane.“

Narednik mahnu rukom kroz vazduh.

„Dobro“, reče otežući. „Nije važno da li je spolja ili iznutra.“

U svakom slučaju, radi se o provali. Da nastavimo uviđaj?“

„Da nastavimo“, složi se vodnik.

Ali narednik se istog trena ukoči.

„Samo tren“, reče, odjednom sav napet.

Šta li je to video?

Marinara pomisli da dolazi gradonačelnik.

Pogleda preko glava znatiželjnika ne bi li se uverio.

Vide i shvati.

Ma kakav crni gradonačelnik!

Akadi je okom grabljivice primetio da se grupici radoznalaca približava gospođa Ana Montani, modiskinja.

Koračala je uz vetar.

Tanka pamučna haljina pripila joj se uz telo kao druga koža, ocrtavala je sva ispupčenja i udubljenja. Naredniku pođe voda na usta i on proguta psovku.

Tri dana ranije Montanijeva je telefonirala u kasarnu. Tražila je njega: htela je da razgovaraju. Akadi je odbio da se javi.

„Nisam joj ja paroh pa da mi se ispoveda. Ako je počinjeno neko krivično delo, neka podnese prijavu“, prokomentarisao je.

Ali narednog dana, dok je u baru *Imbarkadero* pijuckao aperitiv, čuo je kada ju je neko pozvao, video je kakvom telu pripada glas što ga je tražio i osetio kako mu se oduzimaju kolena. Ličila je na Silvanu Mangano, glumicu koju je narednik gledao u *Gorkom pirinču*. Možda je nešto niža, ali ipak mu se zavrtelo u glavi od tih brdašaca, oblinica i dolinica.

Dva dana se pitao kako da joj priđe.

Evo prilike: treba je iskoristiti.

„Gospođo Montani“, uzviknu, zaustavivši je pre nego što se priključila okupljenim znatiželjnicima.

„Naredniče“, reče ona.

„R“ je bilo grleno, zvučalo je mlitavo. Jedino je ono mlitavo, pomisli narednik, na tom tako čvrstom telu.

„Dugujem vam izvinjenje“, reče Akadi.

Žena se pretvarala da ne razume šta hoće da kaže.

„Kriva je ona budala od dežurnog“, objasni narednik. „Nije mi preneo da ste zvali. Setio se tek sinoć.“

„Ma hajte, molim vas“, reče žena. „Nema veze. Htela sam da razgovaram s vama, da vas zamolim za savet.“

„Recite.“

„Sada?“

„Možete i uz kaficu“, predloži Akadi.

„Dobro“, prihvati žena.

„Vodniče“, uzviknu narednik, okrenuvši se ka svom podređenom, „preuzmite uviđaj.“

„Razumem“, odgovori Marinara.

Četvrt sata kasnije narednika Akadija još nije bilo.

A vodnik je već završio uviđaj, na osnovu koga je saznao neke zanimljive činjenice.

Gradonačelnik Belana Augusto Balbijani prišao mu je s leđa dok je, pognut, podizao sa zemlje nešto što je odmah gurnuo u džep pantalona.

„Dobar dan, vodniče!“, dreknu gradonačelnik. „Šta se to, do đavola, desilo? Upravo su me obavestili. Gde je narednik?“

Marinara stavi kapu i salutira.
 „Dobar dan, gospodine gradonačelnice“, reče. „Izgleda da se dogodio pokušaj pljačke.“
 „To zna celo mesto“, prasnu prvi građanin varošice.
 Marinara pocrvene.
 „Prikupljam podatke o ovom slučaju“, reče.
 „To vidim i sâm.“
 „Nisam još išao gore, u kancelarije.“
 „Pa šta čekamo?“
 „Gospodina narednika.“
 „A gde je on?“
 Marinara zinu.
 „Ovde!“, zatrešta iza njegovih leđa Akadijev glas. „Gde bih drugde bio? Dobar dan, gradonačelnice. Jeste li završili ovde dole, vodniče?“
 Vodnik klimnu glavom.
 „U redu. Onda, gospodine gradonačelnice, možemo da se popnemo i pregledamo kancelarije.“
 „Nema svrhe“, hteo je da kaže vodnik.
 Ali očuta.
 Narednik je u međuvremenu uzeo gradonačelnika pod ruku i krenuo uz stepenice koje su vodile u kancelarije.
 Stigavši do polovine stepeništa, on stade i okrenu se ka predvorju.
 „Vodniče“, naredi, „vi idite u kasarnu. I sastavite zapisnik, je l' važi?“
 „Budalo“, odgovori mu u sebi vodnik.

4.

Vodnik Marinara izračuna da ima na raspolaganju još otprilike pola sata: toliko će naredniku Akadiju trebati da obiđe kancelarije u opštini.

A naročito da popriča s gradonačelnikom o pitanju koje ga je zaokupljalo otkako je, pre osam meseci, stigao u Belano: o klozetima u kasarni.

Po rečima vodoinstalatara Amedea Florineliya, koji je na Akadijev lični zahtev pregledao cevi, između klozeta u narednikovom stanu i onog za zaposlene u kancelarijama na donjem spratu dešavala se jedna čudna pojava.

„Bežanje vode“, kako je on to nazvao.

Verovatno prouzrokovano dotrajalošću neke odvodne cevi; svaki put kad bi u kasarni povukli vodu, narednikova kada punila se crnom tečnošću, koja nije oticala i zbog koje je ceo stan zaudarao.

Uostalom, instalacije su bile stare, još iz tridesetih godina. Jedini lek, zaključio je Florineli, bio bi da se obiju zidovi, provere cevi i eventualno zamene one koje cure. Ili još bolje, sve.

Troškove opravke snosila bi opštinska uprava, vojska s tim nema nikakve veze. Ali gradonačelnik se već mesecima pravio gluv i što je on više odugovlačio s odlukom, narednik ga je sve više gnjavio, pokušavajući da reši problem.